

ŐRÖSSY ZOLTÁN JEMŐ

ELŐTÉS IDEJE: 1972.

TART.: SÁNTÓDPUSZTA MŰEMLEKI ÉPÜLETEI

4 lap

FÖLDRAJZI MUTATÓ: SÁNTÓDPUSZTA

SÁNTÓDPUSZTA: XXXIII 3
1

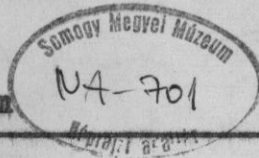
PAPÍRIPARI VÁLLALAT

KISKUNHALASI GYÁRA

LELTÁRKÖZS

ÁTVEZETVE AZ EGYSÉGES LTK. 1986-os TETELE ALÓL

SZÁNTÓDPUSZTA című színes diafilm

1968.

Ssz: K É P CIME: KIEGÉSZÍTŐ SZÖVEG;

ZENE:

1. -Látkép Tihanyra A honfoglalás első éveitől kezdve megült földje volt a magyarnak. I. András 1055-ben bencés apátságot létesített. A tihanyi apátság birtokainak nagy része a déli parton, Somogyban feküdt. A tihanyi echóhoz... c., dal
2. -Komp és Tihany A két apátsági birtok között megvolt - hogy mióta arról pontos adatunk nincs - a révösszeköttetés. Régen csónak és révevezős komppal, 1928-tól motoros komppal, /amióta az állam vette át a révszolgálatot/, 1958-tól a kompek kiszélesítésével és számuk növekedésével biztosítják a biztos és gyors átkelést.
3. -Komptól vezető útvonal A komptól a hajdani révházig fél km-es modern út, kétsávas várakozó biztosítja a fokozott forgalmat.
4. -Uj szálloda a "LÁBSZIN" helyén A hajdani BESZÁLLÓ VENDÉGLŐ tágas udvarán látható még a RÉVCSÁRDA, ISTÁLLÓ-ÉPÜLETE, de a LÁBSZIN lebontásra került, helyébe TOURINGHOTEL épült 1968-ban.
5. -Révcsárda, műemlék 1839-ben: 3 vendégszobával, ivóval, konyhával, révészlakással, pincével rendelkező beszálló vendéglő épült. Ma ezt belsőleg korszerűsítették, idegenforgalmi célnak átalakították - zenés szórakozó egységgé alakult.
6. -Csokonai bronzrelif Csillag Jenő műve ÓH TIHANYNAK RIADÓ LEÁNYA SZÁLLJ KI SZENT HEGYED KÖZÜL... E RÉVHÁZ ŐSI FALAI KÖZÖTT IRTA 1798 JENIUS HAVÁBAN CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY A TIHANYI ECHÓHOZ CIMŰ KÖLTEMÉNYÉT A KÖLTŐ EMLÉKEZETÉRE ÁLLITATTA A KÖBÁNYAI POLGÁRI SERFÓZÓ R.T. ÉS A BALATONI SZÖVETSÉG 1936. Földiekkel játszó égi tünemény... c., dal
- * szöveg olvasható. Egy azóta előkerült kézirat címéből, mely a vers fölött így áll: "A füredi partokon", mást is sejtet, lehetséges, hogy a TIHANNYAL ATELLÉNES PART nem a somogyi, hanem a füredi part volt. A költő valóban járt itt, Pálóczi-Horváth Ádám meglátogatására.
7. -Emléktábla /Pálóczi/ ./.

1986

SZÁNTÓDPUSZTA című színes diafilm

1968.

Ssz: K É P CIME: KIEGÉSZÍTŐ SZÖVEG:

ZENE:

7. -Emléktábla
/Pálóczi/

PÁLÓCZI-HORVÁTH ADÁM 1760-1820
SOMOGYMEGYEI KÖLTŐ ÉS NÉPDALGYŰJTŐ
SZÁNTÓDPUSZTAI TARTÓZKODÁSÁNAK
EMLEKÉRE ÁLLITATTA SZÜLETÉSÉNEK
200 ÉVES ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL
SOMOGYMEGYE TANÁCSÁNAK
IDEGENFORGALMI HIVATALA

Pálóczi-Horváth Adám 1785-től 1793-ig
bérelte a szántód-füredi birtokot.
Írói munkásságáról, verseiről, népies,
magyares dalairól közismert volt.
Dalaiba sokszor beleszótta lakóhelyét
Somogyot, Szántódot, Tihanyt és a
Balatont, amelyet elsőnek ő nevezte
el: Magyar Tengernek.

8. -Brettyó képe
/tájkép/

A ház, amelyben Pálóczi-Horváth Adám
lakott SZÁNTÓDON a dombon, mintegy
néhány km-re a Balatontól volt. -
A rév és a major között akkoriban
még tó hullámozott. -
1847-től kezdve ennek a lecsapolt
- Brettyó tájképét láthatjuk.

9. -Vízáttemelő-
lépcső

Minden tavasszal és nedves esztendőben
ingoványos, mocsaras, nádas, sásos terü-
let. A képen látható főárok gyűjti
össze a Brettyó belső vizét /amely
alacsonyabban fekszik a Balaton víz-
szintjénél/, majd itt történik a víz-
áttemelése a Balatonba. /Ez év száraz
nyarán lepadt, békanyállal megsárgult,
beszáradt ér./

10. -Szántód puszta
távolról

A középkori Szántód falu helyén
keletkezett Szántód puszta, amely
nagyban megőrizte XVIII.sz-d-beli
jellegét.

Somogy-
balatoni
nótákból11. -Szántódpusztán
/felirat/

Kirándulóhelyként ismert területe
a déli partnak. Múltja évezredek.
A török hódoltság idején elpusz-
tult, de a XVIII.sz-d-ban már ismét
virágzó major.

12. -Szántódpusztá
nyugatról

Különösen annak érdekes, aki régi
mezőgazdasági építkezések iránt
érdeklődik. 1055-től - 1945-ig a
tihanyi apátságé, 1945-től Földalap
tulajdonában /több érdekeltté:
egykori cselédek, terményforgalmi,
borforgalmi vállalat, stb./ 1959-től
a zamárdi MAGYAR TENGER mtsz birtoka.

1986

SZÁNTÓDPUSZTA című színes diafilm 1968.

Ssz: K É P CIME: KIEGÉSZÍTŐ SZÖVEG: ZENE:

13. -Szántódpusztai
delelőhely u.az
14. -Gémeskút és itató
15. -Pusztta belsejében
16. -Nyitott porták
/udvar, utca
közös terület/
17. -Régi cselédlakások
18. -Közös kenyérsütő
kemence
19. -Egykori, de még ma
is lakott pusztai
házak között
20. -Nagy kukorica-góré,
alatta kecsiszín
21. -Kemence és háttérben
tíz istállók
22. -Egykori apátsági
jószágkormányzói
lakás Pálócziék a Felsőleges Kamarának
évi 5200 forintot fizettek
bérlemény fejében.
Pálóczit Csokonai és Kazinczi
is felkereste itt.
23. -Góréfeljáró Háttérben a 140 m magas dombon
épült Kristóf kápolna patinás
tornya.
24. -Cselédházak Mind-mind az 1730-50-es évekből.
25. -Kápolna tornya 1735-ben /tihanyi templommal
egyidőben! / épült, 1787-ben
átépült, 1820-ban rézzel bevont
tornyot kapott.
26. -Magtár Terményforgalmi Vállalat használatában.
27. -Intézőlakás Ma a szántói erdészeti üzemegység
irodaépülete.
28. -Borpince Mecsekvidéki Borforgalmi Vállalat
pincegazdasága használja.
29. -Mai itató és
betonvályú A pusztta központjában épült.
/Újabb keletű/
30. -Szilvás és
szántói domb Még egy pillantás a dombon emelkedő
kápolna tornyára és az előtte elterülő
- mintegy öt holdas - uradlámi szilvásra.

S Z Á N T Ó D P U S Z T A című színes diafilm

1968.

Ssz: K É P CIME: KIEGÉSZÍTŐ SZÖVEG:

ZENE:

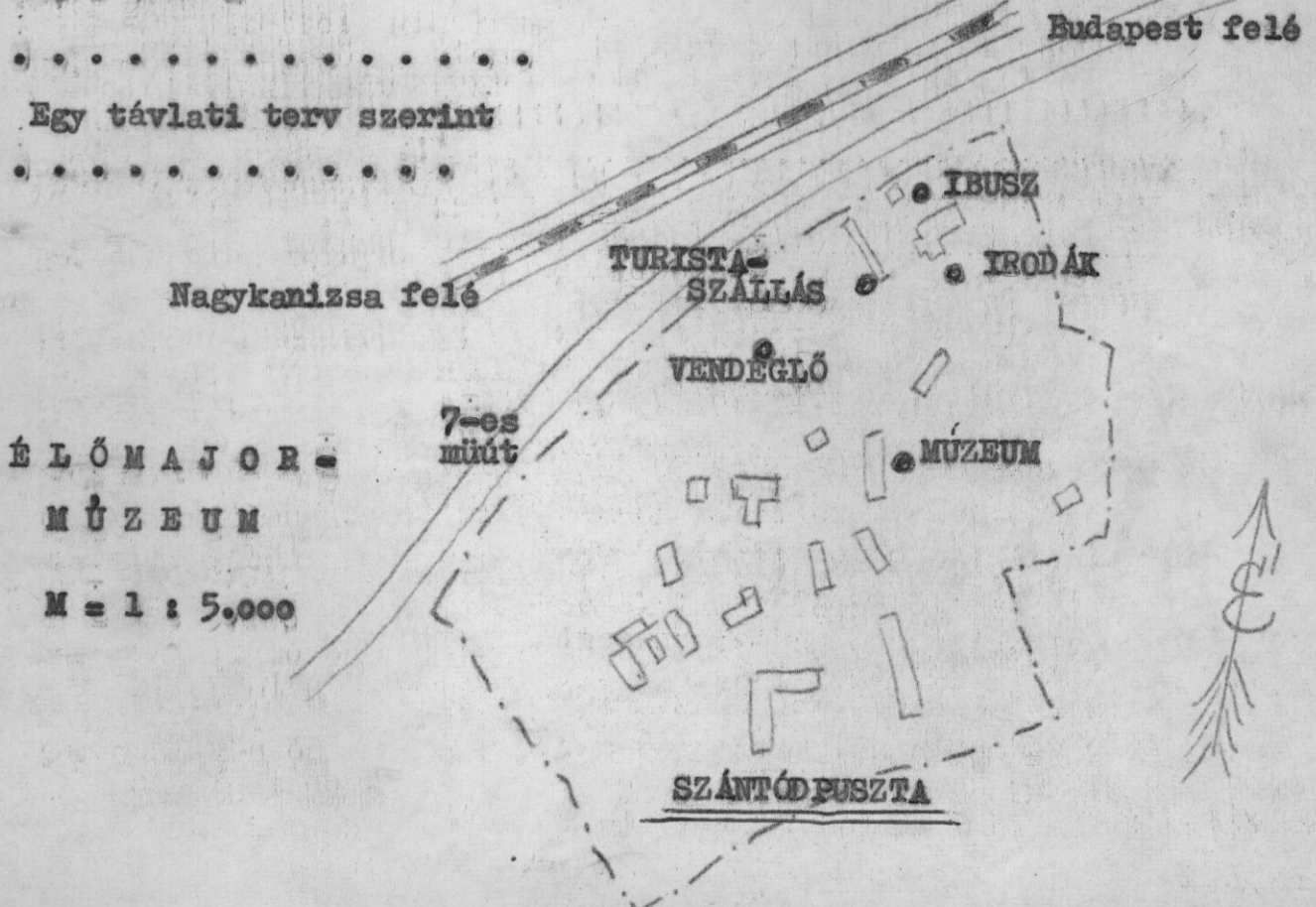
31. -Vasúti őrház a puszta előtt A Déli Vasút beindulása óta /1961/ itt halad el a „vaspálya”. Nem messze /majortól 1 km-re, révtől 2 km-re/ épült az első években az igénytelen pusztai vasútállomás, Nagyjelentőségűvé az tette, hogy Siófok és Boglár között másutt vasúti megálló nem volt. Megy a gözös...egy-kori dal zenéje
32. -A 7-es műút mellett fekszik Szántód puszta ma könnyen megközelíthető, mert pár méterre halad el az 1960-61-ben épült korszerű műút. Így fekvésénél fogva is hivatva van újabb idegenforgalmi igények kielégítésére.
33. -Tihanytól-Szántódpusztáig Szántód-tihanyi rév évszázadok óta átkelőhely volt. /Révátkelőhelyek csak ott alakultak ki a Balatonon, ahol mindkét part egy birtokos kezében volt./ Szántód puszta még ma is a XVIII. szd-beli valóságos „szabadtéri múzeum”, való-ságos múzeuma a korabeli mezőgazdasági építkezésnek. Megérdemelné „élőmajor-múzeum”-ná való nyilvánítását, mint mezőgazdasági kultúráknak egyik ritka történelmi ép emléket.
34. -Készítette: Zoltán Jenő ált. isk. tanár - ZAMÁRDI - 1968. VII. 1.

35. - VÉGE -

.....

Egy távlati terv szerint

.....

É L Ő M A J O R -
M Ű Z E U M

M = 1 : 5,000